

DOI: <https://doi.org/10.53486/sstc2024.v2.78>

CZU: 336.748:339.72.053(478)

RECHERCHE DES EFFETS DU TAUX DE CHANGE DU LEU MOLDAVE SUR LA BALANCE DES PAIEMENTS EXTÉRIEURE DE LA RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA

CERCETAREA EFECTELOR CURSULUI DE SCHIMB AL LEULUI MOLDOVENESC ASUPRA BALANȚEI DE PLĂȚI EXTERNE A REPUBLICII MOLDOVA

BUHNĂ Nadejda, studentă, specialitatea: FB

Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova, Chișinău,
Strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
e-mail autor: buhna.nadejda@ase.md

Résumé. Cet article est réalisé afin de représenter les effets du taux de change, ainsi que son impact sur la balance des paiements extérieurs de la République de Moldavie. La volatilité du taux de change, au stade actuel, constitue un facteur d'obstruction pour les conditions de l'économie nationale. Dans les conditions du régime flottant du taux de change, sa fluctuation modérée est normale. Le taux de change officiel de la monnaie nationale a une influence directe sur les exportations, les importations, la balance commerciale et les envois de fonds. En analysant la situation actuelle, j'ai entrepris de déterminer l'essence et l'importance du taux de change, la composition et la structure de la balance des paiements externe, l'identification des facteurs qui influencent les fluctuations du taux de change et l'évaluation l'impact du taux de change sur la balance des paiements. Les méthodes mises en œuvre dans ce travail sont: la déduction, la synthèse, l'analyse et la méthode graphique.

Mots-clés: échange, exportation de marchandises, importation de marchandises, balance commerciale, envois de fonds, cours officiel, demande/offre de devises.

JEL CLASSIFICATION: F21, F24, F32

INTRODUCERE

La etapa actuală, volatilitatea cursului de schimb, este un factor obstrucționist pentru condițiile economiei naționale.

Cursul de schimb își exprimă menirea prin următoarele funcții:

- funcția de instrument de evaluare a bunurilor și a serviciilor din relațiile economice internaționale;
- funcția de instrument de conversie și de comparare a puterii de cumpărare a monedelor din diferite țări;
- funcția de mecanism de influență în relațiile economice internaționale prin care pot fi stimulate exporturile, restrânse importurile și modificat echilibrul valutar.

Cursul valutar este una dintre cele mai importante variabile economice, prin faptul că are un impact nemijlocit asupra componentelor balanței de plăți externe. Evoluția acestuia influențează economiile naționale, nivelul prețurilor, comerțul internațional și inclusiv balanța de plăți externe.

Obiectivele cercetării se bazează pe definirea cursului de schimb; evidențierea efectelor cursului valutar asupra importului și exportului, remitențelor în perioada anilor 2020-2023.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

În urma analizei surselor bibliografice: manualelor, articolelor și lucrărilor științifice publicate în anii precedenți am identificat sursele cheie de informare și problemele care necesită o atenție minuțioasă.

Cursul oficial de schimb reprezintă prețul leului moldovenesc față de valutele străine. Și se calculează în baza cursului oficial al leului moldovenesc față de dolarul american multiplicat la Cross-cursul valutei străine respective. Cursul valutar, ca etalon al prețurilor, condiționează nivelul prețului intern al mărfurilor și serviciilor importate, precum și nivelul prețurilor externe în monedă națională al mărfurilor și serviciilor exportate. Astfel, în cazul în care moneda națională se depreciază, iar prețurile externe în valută rămân constante, exportatorul autohton, convertind contravaloarea valutei mărfurilor exportate, va obține o cantitate sporită de monedă națională. Ca rezultat, deprecierea monedei naționale stimulează exportul și încetinește importul, însă nu și în cazul Republicii Moldova.

În procesul de cercetare am utilizat deducția, pornind de la informația generală teoretică privind structura și evaluarea cursului de schimb asupra elementelor balanței de plăți, trecând ulterior la analiza practică prin intermediul metodei grafice și statistice. Drept bază normativă în domeniu au fost analizate Rapoarte ale BNM, care reglementează aspectele analizate.

Între balanța de plăți externe și moneda națională există o dublă influență:

- balanța de plăți externă în situația de a fi activă sau pasivă, și deci modalitatea sa de echilibrare, influențează cursul valutar al monedei naționale;
- cursul valutar al monedei naționale influențează prețurile și, deci, mărirea sau micșorarea profitului la tranzacțiile internaționale.

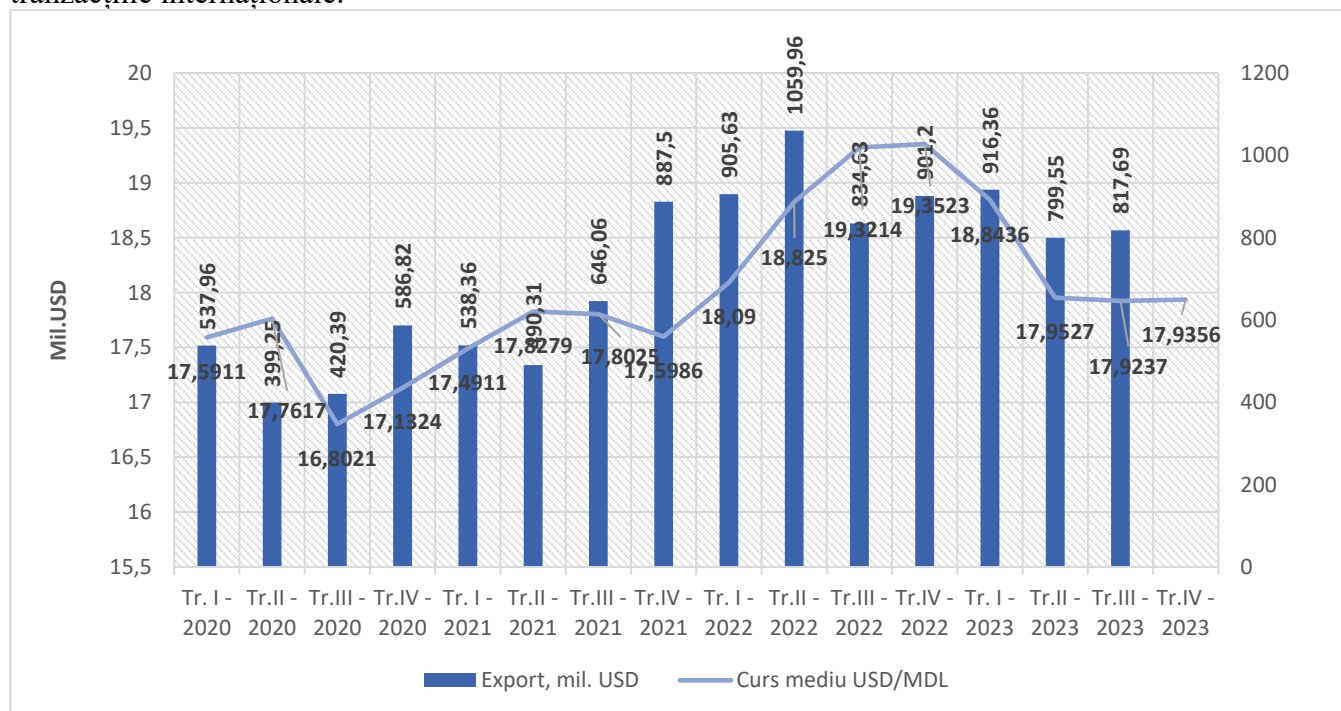

Figura 1. Diagrama evoluției trimestriale a exportului și a fluctuației cursului mediu valutar USD/MDL în perioada 2020-2023

Sursa: Elaborat de autor în baza rapoartelor trimestriale ale balanței de plăți pentru anii 2020-2023 și ratelor medii de schimb. Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml>

Din datele expuse în figura 1, observăm că în perioada trimestrului I – III al anului 2023 are loc aprecierea leului moldovenesc față de dolarul american, ceea ce rezultă micșorarea cantității exportului. Totodată, observăm că și în perioadele precedente cursul de schimb a manifestat o influență sporită asupra ofertei de bunuri pe piața externă. Însă, este vizibil că la formarea cursului au mai participat într-o oarecare măsură și alți factori, nu doar cererea și oferta.

Potrivit anexei 1, am ținut să calculez coeficientul de determinare R^2 și să demonstrez printr-un rezultat exact legătura dintre aceste două variabile care reprezintă aproximativ 0,50 sau 50%. Acest lucru indică că o corelație de aproximativ 50 % din variația în cantitatea exportului este influențată de cursul de schimb al leului moldovenesc.

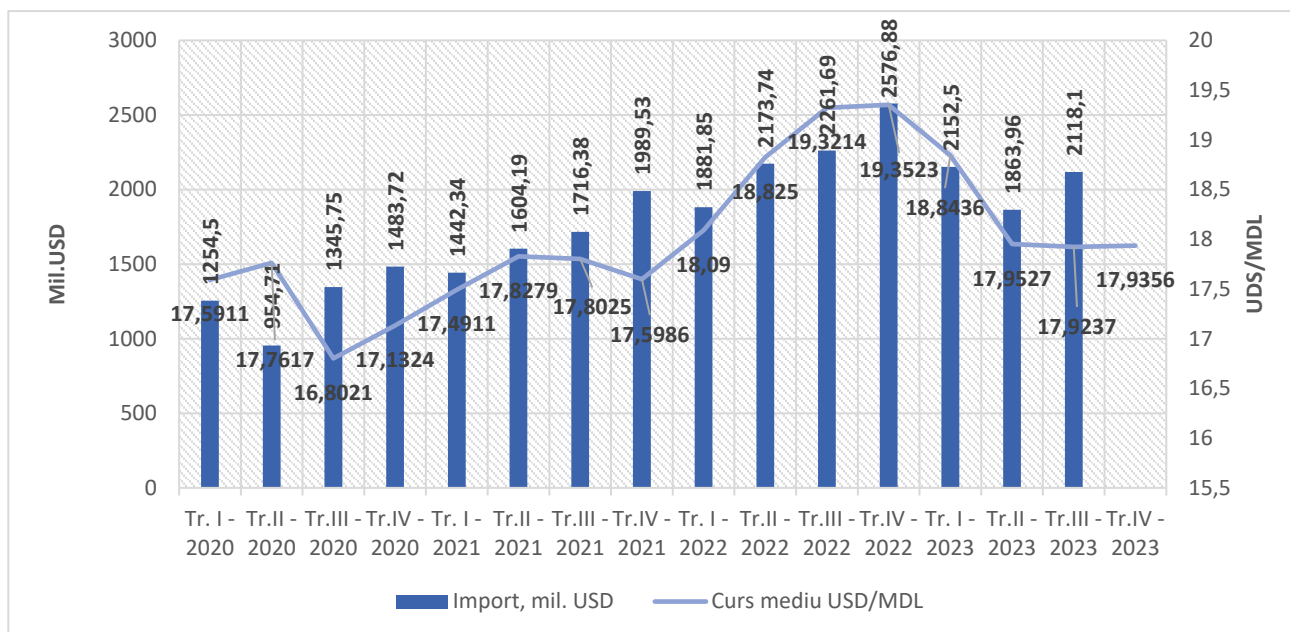

Figura 2. Diagrama evoluției trimestriale a importului și a fluctuației cursului mediu valutar USD/MDL în perioada 2020-2023

Sursa: Elaborat de autor în baza rapoartelor trimestriale ale balanței de plăți pentru anii 2020-2023 și ratelor medii de schimb. Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBPI7.xhtml>

Analizând figura 2 și rezultatul din anexa 2, depistăm o corelație de aproximativ 62% între evoluția cursului valutar și import. Astfel, aprecierea cursului de schimb USD/MDL a condus la aprecierea mai puternică a importului. Putem afirma că la tendința de creștere a importului a contribuit în mare parte cursul de schimb pe lângă ceilalți factori economici și politici.

Deci, observăm că în 2023 când pentru un USD se plătea 18,8436 MDL, importul constituia 1863,92 mil. USD, iar la aprecierea monedei naționale în trimestru următor importul a constituit 2118,1 mil.USD.

Fenomenul de apreciere a monedei naționale este, în primul rând, cauzat de intrările masive de valută în țară. Remitențele au servit în permanență drept un factor esențial al aprecierii leului moldovenesc. Odată cu accelerarea ritmurilor de creștere a numărului de cetățeni plecați la muncă peste hotare, veniturile remise au cunoscut, de asemenea, un trend ascendent înregistrând în fiecare an noi recorduri.

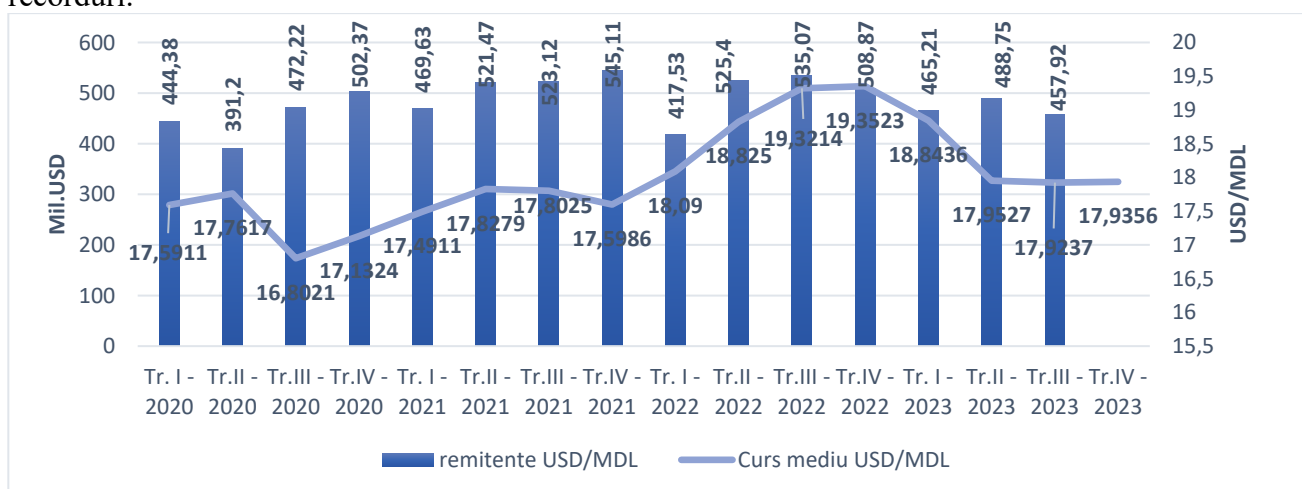

Figura 3. Diagrama evoluției trimestriale a remitențelor și a fluctuației cursului mediu valutar USD/MDL în perioada 2020-2023

Sursa: Elaborat de autor în baza rapoartelor trimestriale ale balanței de plăți pentru anii 2020-2023 și ratelor medii de schimb. Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBPI7.xhtml>

Studiând figura 3, constatăm că în I trimestrul al anului 2020 sumele remise constituiau 444,38 mil.USD, iar în trimestru IV al anului 2021 acestea au ajuns la 545,11 mil.USD. În perioadele următoare acestea au menținut un trend ascendent. Totodată, observăm în perioada trimestrului II al anului 2023 că remitențele sau majorat în raport cu aprecierea leului moldovenesc. Însă, în baza anexei 3, am constatat o corelație de aproximativ 6% între cursul valutar și remitențe, ceea ce rezultă că remitențele sunt influențate într-o măsură mai mare de alți factori economici, decât de cursul de schimb. Remitențele ar putea să nu influențeze deloc rata USD/MDL, dacă acestea ar fi direcționate în economii în aceeași valută în care s-au făcut transferurile și nu ar fi îndreptate spre consum sau convertirea în lei .

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

În urma cercetării studiului dat, concluzionăm că, cursul valutar este influențat de o multitudine de factori. Unul din factorii cei mai importanți care influențează asupra cursului valutar îl constituie situația balanței de plăți. Echilibrul balanței de plăți externe este dependent de valoarea exporturilor și impoturilor, de gradul de eficiență și competitivitatea al produselor, de nivelul prețurilor, de serviciile internaționale și de conjunctura de pe piețele internaționale. Și, doar deprecierea valutei stimulează creșterea exporturilor și determină o tendință de echilibrare a balanței de plăți.

BIBLIOGRAFIE

1. Rapoartele anuale ale balanței de plăți externe (online). (citat 15 martie 2024). Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml>
2. Stabilirea cursului de schimb valutar a BNM (online). (citat 15 martie 2024). Disponibil: <https://www.cursbnm.md/>

Anexa 1

CORELAȚIA DINTRE EXPORT ȘI CURSUL MEDIU VALUTAR PENTRU PERIOADA ANILOR 2020-2023

SUMMARY OUTPUT

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,707195
R Square	0,500125
Adjusted R Square	0,461673
Standard Error	153,529
Observations	15

Sursa: Elaborat de autor cu ajutorul pachetului de instrumente Excel în baza rapoartelor trimestriale ale balanței de plăți pentru anii 2020-2023 și ratelor medii de schimb.

Anexa 2

CORELAȚIA DINTRE IMPORT ȘI CURSUL MEDIU VALUTAR PENTRU PERIOADA ANILOR 2020-2023

SUMMARY OUTPUT

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,788697
R Square	0,622044
Adjusted R Square	0,59297
Standard Error	281,1131
Observations	15

Sursa: Elaborat de autor cu ajutorul pachetului de instrumente Excel în baza rapoartelor trimestriale ale balanței de plăți pentru anii 2020-2023 și ratelor medii de schimb.

**CORELAȚIA DINTRE REMITENȚE ȘI CURSUL MEDIU VALUTAR PENTRU PERIOADA
ANILOR 2020-2023**

SUMMARY OUTPUT

<i>Regression Statistics</i>	
Multiple R	0,256045
R Square	0,065559
Adjusted R Square	-0,00632
Standard Error	44,817
Observations	15

Sursa: Elaborat de autor cu ajutorul pachetului de instrumente Excel în baza rapoartelor trimestriale ale balanței de plăți pentru anii 2020-2023 și ratelor medii de schimb.

Coordonator științific: CÎRLAN Ana, dr., conf. univ,
Academia de Studii Economice din Moldova, Republica Moldova, Chișinău,
Strada Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni 61
Telefon: +37360950404
e-mail: ana.cirlan@ase.md